

Đầu sư tử mèo được trang trí sắc sỡ

Xuân về cùng những lễ hội mang theo không khí rộn ràng khắp các bản làng. Những màn trình diễn ca hát, nhảy múa luôn là hoạt động không thể thiếu trong các sinh hoạt cộng đồng ở vùng cao. Xứ Lạng cũng vậy, múa sư tử mèo đã trở thành món ăn tinh thần quan trọng của đồng bào người Tày, Nùng mỗi dịp Tết đến xuân về.

Múa sư tử mèo là loại hình nghệ thuật dân gian hiếm có khi hội tụ nhiều yếu tố âm nhạc, múa, võ thuật, chế tác mặt nạ và trang phục... Lên xứ Lạng đầu xuân, có thể xem múa sư tử mèo ở nhiều huyện như Cao Lộc, Lộc Bình, Văn Lãng, Văn Quan, Bình Gia và Tràng Định. Người Tày, Nùng quan niệm sư tử mèo là linh vật vừa mang sự mạnh mẽ của chúa sơn lâm vừa uyển chuyển, khôn ngoan như loài mèo đã được thuần hóa.

Linh hồn của điệu múa chính là các đầu sư tử mèo được tạo tác, trang trí kì công. Rất may mắn là hiện nay, các đầu sư tử mèo vẫn được làm ra từ bàn tay tài hoa của những nghệ nhân dân gian cao tuổi được truyền dạy qua nhiều đời. Những mặt nạ linh vật này vừa phải to, chắc chắn vừa phải bắt mắt với những gam màu đỏ, đen, xanh, vàng... sắc sỡ, hội tụ thần thái của sự dũng mãnh, oai phong, lạnh lẽ. Chính vì vậy, những mặt nạ sư tử mèo luôn có các chi tiết vẽ, trang trí tạo hình khá dù tợn.

Người múa sẽ điều khiển chiếc đầu sư tử mèo úp trên đầu mình cùng phần áo nối vào, kéo dài đến tận gót chân. Trước khi vào màn diễn, đội múa gồm từ 8 đến 16 nhân vật sẽ làm lễ xin phép người đứng đầu bản và thần Thổ Công cho trình diễn và bắt đầu màn múa chào.

Các bạn trẻ tham gia vào màn múa sư tử mèo sôi động

Chiêng trống nổi lên, đội sư tử mèo thực hiện những động tác uyển chuyển, kết hợp múa và võ thuật. Cả đội bật nhảy lên cao, xuống thấp, lượn vòng rồi thực hiện những bài quyền đẹp mắt khiến người xem vỗ tay, hò reo tán thưởng không ngớt. Có những động tác vừa khó vừa nguy hiểm như nhảy qua vòng lửa, phi qua vòng dao đòi hỏi sự phối hợp nhịp nhàng, chuyển động dứt khoát và sự gan dạ, dũng cảm của người biểu diễn. Thông thường, một màn trình diễn của đội múa kéo dài khoảng 7 phút nhưng đòi hỏi những người tham gia phải tập luyện thường xuyên để duy trì sức mạnh, kỹ năng điều luyện và có được thần thái cuốn hút khán giả.

ĐÊM MÙA Sư tử Mèo

Ở XỨ
LẠNG

*Những màn múa sư tử mèo
đầu xuân cầu mong may mắn,
hạnh phúc của đồng bào người
Tày, Nùng ở tỉnh Lạng Sơn.*

Bài: HƯƠNG QUỲNH Ảnh: SƠN TÙNG

Các khán giả "nhí" hào hứng xem biểu diễn

Đầu sư tử mèo được buộc vào chiếc áo khoác của người biểu diễn

Múa sư tử mèo không chỉ là hoạt động cộng đồng mang tinh thần thượng võ ở những bản làng vùng cao xứ Lạng mà bà con ở đây còn quan niệm nơi nào có đầu chân của đội múa sư tử mèo, nơi đó có hạnh phúc, no đủ. Tiếng trống, tiếng chiêng rộn rã cùng những điệu múa, thế võ mạnh mẽ sẽ xua đuổi tà ma, xui xẻo. Linh vật sư tử mèo sẽ bảo vệ bản làng để bà con an tâm trồng trọt, sản xuất, tạo dựng cuộc sống phát đạt, thịnh vượng.

Với điệu múa truyền thống của dân tộc mình, người Tày và người Nùng ở xứ Lạng đã lan tỏa khát vọng về cuộc sống ấm no, hạnh phúc ra ngoài phạm vi bản làng của mình. Đến nay, điệu múa này đã được giới thiệu, trình diễn ở nhiều hoạt động cộng đồng, là điểm nhấn trong việc quảng bá văn hóa, du lịch của tỉnh Lạng Sơn. Thế hệ nghệ nhân cao tuổi truyền dạy cách thức làm đầu sư tử mèo, các bài múa, bài quyền... để ngày càng có thêm các bạn trẻ tham gia vào đội trình diễn trong những dịp lễ Tết hay ở nhiều hoạt động khác. 🌸

Từ năm 2017, múa sư tử mèo xứ Lạng đã được công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể Quốc gia.

Múa sư tử mèo còn kết hợp cả trình diễn các thế võ

Performances mix dance with martial arts

Lion-cat dances

IN LANG SON

With the arrival of spring, a festive atmosphere spreads through Vietnam's highland villages. Singing and dancing are essential aspects of community life in the highlands. In Lang Son, the lion-cat dance is an important cultural tradition for Tay and Nung people, especially during their Lunar New Year festivities.

The lion-cat dance is a unique form of folk art that incorporates various elements, including music, dance, martial arts, mask-making, and costume design. In the early spring, one can witness this artform in many districts of Lang Son province, including Cao Loc, Loc Binh, Van Lang, Van Quan, Binh Gia, and Trang Dinh. The Tay and Nung people consider the lion-cat a sacred creature that embodies the strength of the king of the jungle and the agility and intelligence of domesticated cats. The soul of the dance lies in the meticulously crafted and decorated lion-cat masks. Fortunately, these lion-cat heads are still handmade by skillful elderly folk artisans. This expertise has been handed down over many generations. The cat-lion totem masks are large, sturdy, and eye-catching, with vivid colors such as red, black, blue, and yellow. They embody bravery, majesty, and agility. Lion-cat masks always have painted and decorative details that create a fierce appearance.

When spring arrives, lion-cat dances are a symbol of hope and happiness for Tay and Nung people in Lang Son province. These performances are an integral part of their spring festival celebrations.

Story: HUONG QUYNH Photos: SON TUNG

Children practice for a performance

The handmade masks feature intricate patterns and bright colors

The dancers skillfully maneuver the lion-cat headpiece on their heads, with a connected costume that extends to their heels. Before the performance, the team, comprising eight to 16 members, conducts a ritual to seek permission for their presentation from the village head and the God of the Earth. As the gongs and drums resound, the lion-cat dancers execute graceful movements, blending dance with martial arts. The team leaps high and low, twirls around, and performs captivating martial arts routines, eliciting continuous applause and cheers from the audience. Some movements are difficult and perilous, such as jumping through rings of fire or over blades, requiring synchronized coordination, decisive movements, and the performers' bravery and courage. Typically, a performance lasts about seven minutes, requiring participants to train and practice, so as to build up their strength, master the skills, and achieve a captivating stage presence.

Young women apply makeup for a festival

The lion-cat dance of Lang Son was recognized as a National Intangible Cultural Heritage of Vietnam in 2017.

Lion-cat dances draw big crowds

As well as being a communal activity imbued with martial spirit in the highland villages of Lang Son province, the lion-cat dance holds a deeper meaning: wherever the dance troupe steps, happiness and abundance follow. The sound of drums and gongs, along with the vigorous dance moves and martial poses, are believed to drive away evil spirits and misfortune. The lion-cat, as a totem, is thought to protect the villages, allowing the inhabitants to farm and make crafts in peace, thus building a prosperous and thriving life.

Lion-cats embody bravery, majesty, and agility.

Through their traditional dance, Tay and Nung people in Lang Son have spread their aspirations for a warm and joyful life beyond the boundaries of their villages. Today, this dance is showcased and performed in various community events, becoming a highlight to promote the culture and tourism of Lang Son province. Older generations of artisans are passing on the art of making lion-cat heads, and teaching the dance routines and martial techniques. As a result, more young people are joining performance troupes and continuing this legacy during festivals and other events. 🌟

A young member of a lion-cat dance troupe

